

- знати теоретичні основи технічної естетики і дизайн-проектування та декоративного мистецтва;
- застосовувати нові тенденції проектування об'єктів дизайну та декоративного мистецтва дизайну в умовах глобалізації світової економіки;
- розробляти творчі проекти в практичній діяльності дизайнерів та майстрів декоративного мистецтва;
- встановлювати відмінності у проектуванні об'єктів дизайну та декоративного мистецтва вітчизняними й закордонними дизайнерами.

Список використаної літератури

1. Антонович Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво: навчальний посібник. Львів: Світ, 1993. 272 с.
2. Близнюк М. М. Робоча програма навчальної дисципліни «Дизайн та декоративне мистецтво» підготовки здобувачів освітнього ступеня магістр за спеціальністю 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології). Полтава: Факультет технологій та дизайну ПНПУ ім. В. Г. Короленка. 2020. 17 с.
3. Білодід Ю. М., Поліщук О. П. Основи дизайну: Навчальний посібник. Київ: Вид. ПРАПАН. 2004. 240 с.
4. Даниленко В. Я. Дизайн: підручник для студентів ВНЗ, які навчаються за спец. «Дизайн». Харків: Вид-во ХДАДМ, 2003. 320 с.
5. Художні ремесла в школі: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Трудове навчання» / За заг. ред. Л.В. Оршанського. – Дрогобич : РВВ ДДПУ, 2007. 286 с.

Леся ЛЕБЕДИК

ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ ІЗ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ НА ОСНОВІ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ

Розглядаючи підготовку магістрів із соціальної роботи зазначимо, що сучасній професійній освіті взагалі властивий перехід від кваліфікаційного підходу до компетентнісного [1–14], у якому центральними поняттями є «компетенція» і «компетентність». У аналізі аспектів оцінювання результатів навчання і виховання компетентнісний підхід послуговується не поняттями «освіченість», «підготовленість», «вихованість», «загальна культура» тощо, а виключно поняттями «компетенція» і «компетентність» студентів.

У європейському освітньому просторі немає єдиного, чіткого і однозначного розуміння поняття «компетентність» стосовно використання його для опису бажаного образу (професійно-кваліфікаційної моделі) випускника того чи іншого ступеня (циклу). Компетентність переважно розглядається як здатність застосовувати отримані знання і вміння на практиці, у повсякденному житті для вирішення тих чи інших практичних і теоретичних проблем [1, с. 29–33]. Компетентність показує не лише результати навчання, а й систему досвіду творчої особистості і ціннісних орієнтацій студентів [10, с. 25–33; 11, с. 122–124]. Знання, вміння і навички є основою формування способів творчої діяльності і досвіду емоційно-ціннісного ставлення [3, с. 49–53; 7, с. 181–188].

Структуру ключових компетенцій вчені інколи подають через набір таких компонентів: базова компетентність; компетентність у сфері культури і дозвілля; компетентність у побутовій сфері; компетентність у сфері соціально-трудової діяльності; а також: загальнокультурна компетентність; допрофесійна компетентність; методологічна компетентність; політичні компетенції; соціальні компетенції; міжкультурні компетенції; комунікативні компетенції; інформаційні компетенції. У результаті аналізу СВЕ-підходу (освіта, заснована на компетенціях – competence-based

education – CBE) визначені й теоретично обґрунтовані засади групи ключових компетенцій, основна їх номенклатура і компоненти чи види компетенцій, що входять до кожної з них [12, с. 19–46].

Узагальнюючи погляди прихильників компетентнісного підходу до освіти [1–14], ми робимо висновок, що компетентність слід розглядати як якість, властивість особистості, особистісно-діяльнісний результат, який формується у студента в процесі підготовки, а компетенції – нормативно задані характеристики майбутнього фахівця. Освіченість людини вимірюється у знаннях і вміннях, компетентність – у компетенціях [4, с. 154–158]. Компетенція – здібність, особистісна спроможність, заснована на знаннях, досвіді, цінностях, набутих завдяки навчанню; те, що породжує вміння; характеристика, яку можна виявити, спостерігаючи за діями, вміннями. Якість результату освіти сьогодні прийнято вимірювати не у знаннях і вміннях, а у відповідних до вимог суспільства компетенціях, адже можна бути освіченим, але не компетентним – не зможти проявити (мобілізувати) свої знання у конкретній ситуації. Основою педагогічної компетентності є активне (дієве) знання закономірностей індивідуально-особистісного розвитку людини на різних вікових етапах. Акмеологія трактує компетентність фахівця як вищий рівень його професіоналізму [6, с.71–74; 8, с. 167–169].

Професіоналізм розглядаємо як оволодіння людиною основами та глибинами професії; висока майстерність, професійне виконання своєї справи, глибокі професійні знання [2, с. 215–219]. Педагогічний професіоналізм – сукупність характеристик фахівця, які обумовлюються рівнем його педагогічної підготовленості і компетентності, забезпечують самоорганізацію педагогічної діяльності, ефективну взаємодію в навчальному процесі [5, с. 53–58; 12, с. 19–46]. Педагогічний професіоналізм магістра соціальної роботи розглядаємо як мету його професійної освіти і результат – здатність передавати професійні знання, вміння і досвід іншим людям, взаємодіяти з партнерами в соціальній і соціально-педагогічній діяльності, вільне здійснення вибору відповідної діяльності і досягнення найкращих результатів за умов обмеження ресурсів.

Огляд підходів до розуміння компетентності як найважливішого рівня професіоналізму магістра соціальної роботи дає можливість зробити висновок, який стосується акмеографічних характеристик професіоналізму магістра соціальної роботи, до яких ми відносимо: активне, дієве знання закономірностей становлення і розвитку особистості; здатність до ефективної комунікації, спілкування і взаємодії, обміну інформацією, підтримки взаємин з колегами, взаємного навчання і розвитку; можливість вирішення у професійно-освітньому процесі різноманітних завдань, які моделюють, імітують чи реально відображають професійну діяльність; інтегратор інших властивостей і якостей особистості, які проявляються в оволодінні знаннями і цілеспрямованому застосуванні їх у прогнозуванні, плануванні і реалізації; активність індивіда у розвитку власних здібностей; перспектива, яка у тій чи іншій мірі доступна певному студентові завдяки його індивідуальним можливостям і різним об'єктивним умовам, дієвий чинник особистісного і професійного становлення магістра соціальної роботи.

Список використаної літератури

1. *Лебедик Леся*. Вимірники педагогічної компетентності викладачів закладів вищої і передвищої освіти / Леся Лебедик // Імідж сучасного педагога. – 2020. – № 1 (190). – С. 29–33.
2. *Лебедик Л. В.* Дидактичні принципи формування ІКТ-компетентностей майбутніх учителів математики у процесі фахової підготовки / Л. В. Лебедик // Фізико-математична освіта : науковий журнал. – 2017. – Вип. 3 (13). – С. 215–219.
3. *Лебедик Леся*. Інтерактивні технології навчання майбутніх фахівців у сфері соціальної роботи / Леся Лебедик, Віктор Стрельніков // Імідж сучасного педагога. – 2020. – № 4 (193). – С. 49–53.
4. *Лебедик Л. В.* Компетентнісний підхід до проектування системи підготовки викладачів вищої школи в умовах магістратури / Л. В. Лебедик // Дидаскал : часопис / О. Ільченко (гол. ред.). –

Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2017. – Вип. 17 : матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. із міжнар. участю «Інноваційність в освіті: пошуки і перспективи розвитку», 22–23 листопада 2016 р. – 488 с. – С. 154–158.

5. *Лебедик Л. В.* Компетентнісний підхід у підготовці викладачів вищої школи до проектування дидактичних систем в умовах магістратури / Л. В. Лебедик // Педагогічні науки. – Вип. 66-67. – Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2016. – 245 с. – С. 53–58.

6. *Стрельников В. Ю.* Акмеологічна компетентність викладача вищої школи / В. Ю. Стрельников // Вісник Черкаського університету. Серія Педагогічні науки. – № 31 (244). – Черкаси: ЧНПУ імені Богдана Хмельницького, 2013. – С. 71–74.

7. Стрельников В. Ю. Інноваційні технології підготовки соціальних педагогів до роботи в умовах спеціальних навчальних закладів / В. Ю. Стрельников // Новітні медико-психолого-педагогічні технології діагностики, запобігання і подолання мовленнєвих розладів : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (Полтава, 1–2 жовтня 2009 р.). – Полтава: ТОВ “Фірма “Техсервіс”, 2009. – 242 с. – С. 181–188.

8. *Стрельников В. Ю.* Компетентнісний підхід в акмеології / В. Ю. Стрельников // Компетентнісний підхід до підготовки випускників вищого навчального закладу: матеріали XXXVI міжвузівської наук.-методичної конф. (Полтава, 22–23 березня 2011 р.) : в 2 ч. Ч. 1. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. – 256 с. – С. 167–169.

9. *Стрельников В. Ю.* Модель професійної компетентності викладача вищої школи / В. Ю. Стрельников // Наукові записки ПОППО: Моделі ключових та професійних компетентностей педагогічного працівника. – Вип. 2. – Полтава: ПОППО, 2012. – 180 с. – С. 25–33.

10. *Стрельников В. Ю.* Підготовка магістрів спеціальності «Педагогіка вищої школи» до соціальної діяльності / В. Ю. Стрельников // Професійна підготовка фахівців соціальної сфери: надбання, проблеми, перспективи : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 23-24 березня 2012 року) / Ред. колегія: Романовська Л. І. (голова) та ін. – Хмельницький: ХНУ, 2012. – 207 с. – С. 122–124.

11. *Стрельников В. Ю.* Професійний розвиток майбутнього фахівця як складник його соціальної діяльності у контексті сучасної соціокультурної ситуації / В. Ю. Стрельников // Соціально-педагогічна діяльність в умовах трансформації суспільства: теоретичні та прикладні проблеми : монографія / С. П. Архипова, Т. М. Десятов, І. І. Кругляк та ін. ; за заг. ред. С. П. Архипової. – Черкаси: Вид. ФОП Гордієнко Є. І., – 2014. – С. 19–46.

12. *Стрельников В. Ю.* Соціальна адаптація переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО у системі освіти дорослих / В. Ю. Стрельников // Філософія публічного управління. 2018. – № 2. – С. 67–70.

13. *Стрельников В. Ю.* Соціальна робота з безпритульними дітьми: світовий досвід / В. Ю. Стрельников // Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Інноваційний потенціал та правове забезпечення соціально-економічного розвитку України: виклик глобального світу» (м. Полтава, 19–20 квітня 2017 року). У 3-х томах. Том 1. – К.: Університет «Україна», 2017. – 647 с. – 161–170.

Алла ХОМЕНКО

НООСФЕРНИЙ АСПЕКТ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Кардинальні соціально-економічні та культурно-історичні зміни життєдіяльності людського суспільства, що обумовлені глобалізацією, викликали трансформаційні процеси в розвитку освіти в усьому цивілізованому світі. Принципово іншими стали можливості людини, яка опинилася у якісно новому інформаційному середовищі. Інтенсивний розвиток засобів масової інформації, інноваційні форми комунікації виводять людину в XXI столітті на новий простір життєдіяльності та професійного зростання.

Вплив процесу глобалізації на освіту і виховання сучасної студентської молоді важко переоцінити: науково-технічний прогрес у багатьох сферах соціально-економічного розвитку держав світу детермінує функціонування світового ринку вищої освіти та поширення нових тенденцій європейської та американської культури.